

Det kongelige Helse- og omsorgsdepartement

Postboks 8011 Dep
0030 Oslo

Vår saksbehandler: Svein Roald Schømer-Olsen
Vår ref: 281900

Vår dato: 22.03.2012
Deres ref.: 201200347-/TJH

Høring - Forslag om særlige regler for gjennomføring av psykisk helsevern i regionale sikkerhetsavdelinger, herunder i enhet med særlig høyt sikkerhetsnivå

Norsk Sykepleierforbund (NSF) viser til høringsbrev av 1.mars 2012 hvor vi inviteres til å komme med innspill. NSF har forståelse for at det er gitt kort svarfrist for denne høringen av hensyn til sikkerhet og befolkningens behov for trygghet. Vårt høringsinnspill er utarbeidet i samarbeid med sykepleiere som har erfaring fra arbeid innen psykisk helsevern og sikkerhetspsykiatri.

Norsk helselovgivning gir helsepersonell anledning til å foreta alvorlige inngrep i den enkeltes liv og frihet. Utøvelse av tvang kan oppleves som urettmessig, nedbrytende og helseskadelig. Dette kan være langvarig frihetsberøvelse, isolering og unødig bruk av tvangsmidler. Fra myndighetenes side har det vært lite oppmerksomhet på menneskerettigheter innen helsetjenesten. Dette gjelder ivaretagelse av den enkelte pasients, men også medpasienters og personalets rett til trygghet. Det har vært flere uheldige og til dels alvorlige hendelser med vold fra innlagte pasienter hvor medpasienter og ansatte har blitt rammet.

NSF støtter forslaget om å innføre særlige regler for gjennomføring av psykisk helsevern i regionale sikkerhetsavdelinger, herunder i enhet med særlig høyt sikkerhetsnivå. Vi slutter opp om formålet med bestemmelsene som skal bidra til å sørge for tilstrekkelig sikkerhet for pasienter, medpasienter og personell. Vi mener det må være anledning til å styrke sikkerheten overfor pasienter som representerer en stor risiko for å skade personer. Særlig gjelder dette pasienter med alvorlig psykisk sykdom og som er risikovurdert til å være særlig farlige.

NSF ser at pasienter som representerer aktuell risiko for alvorlig voldelig atferd, gir sikkerhetsutfordringer både praktisk, etisk og juridisk. Det er derfor svært bra at det er lagt stor vekt på at landets tre regionale sikkerhetsavdelinger (RSA) er høyt bemannet av særlig kvalifisert personell som kan ta seg av pasienter med alvorlig voldsrisiko.

NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Tollbugt. 22
Postboks 456
0104 Oslo

Telefon: 0 24 09
Telefaks: 22 04 32 40
E-post: post@sykepleierforbundet.no

www.sykepleierforbundet.no
Bankgiro: 1600 49 66698
Org.nr: NO 960 893 506 MVA

Faktura adresse:
sykepleierforbundet@invoicedrop.com

Samtidig er det ikke åpenbart i klinisk praksis hvilket nivå pasienter behandles i. I Norge har vi inndelt sikkerhetspsykiatrien i *regional og lokal sikkerhet*. Det er ingen nasjonal entydig praksis eller definisjon på hva som er en regional sikkerhetspasient og hva som er en lokal sikkerhetspasient. Det kan av denne grunn være uhensiktsmessig å ha særskilte bestemmelser i regional sikkerhet som ikke gjelder lokal sikkerhet. For eksempel har lokal sikkerhet Lier aldri benyttet Regional Sikkerhets Avdeling. Dette betyr nødvendigvis ikke at de har med "snillere" pasienter å gjøre, men at andre faglige forhold er avgjørende.

På generelt grunnlag kan det være uhensiktsmessig at regionale sikkerhetsavdelinger får særskilte bestemmelser, så lenge kriteriene for pasientgrunnlaget ikke er klart definert i forhold til lokal sikkerhet. Det handler også om å ivareta pasienter, medpasienter og ansatte ved lokale sikkerhetsavdelinger. NSF mener derfor at en bør vurdere å inkludere lokal sikkerhet i det nye lovverket.

6. Sikkerhetsbestemmelser i regionale sikkerhetsavdelinger

6.1 Forslag om adgang til undersøkelse av pasientens person, rom og eiendeler.

NSF støtter forslaget om at det gis adgang til undersøkelser av pasientens person, rom og eiendeler ved innleggelse, og før og etter utganger. Videre støtter vi at det kan foretas undersøkelser ved mistanke.

6.2 Forslag om adgang til å undersøke besøkende

NSF støtter forslaget om at det åpnes opp for å gi anledning til å pålegge kontroll som passering av metalldetektor eller kroppsvisitasjon og at det skal gis tillatelse fra personalet hvis gjenstander skal tas med inn og ut av avdelingene.

6.3 Forbindelse med omverdenen

NSF støtter at kontroll og andre begrensninger i retten til forbindelse med omverdenen kan iverksettes når slike tiltak fremstår som nødvendig av sikkerhetsmessige grunner. Dette kan være risiko for angrep mot pasienten, alvorlig voldsutøvelse, rømning eller innføring av f. eks rusmidler og farlige gjenstander. NSF mener at regelverket kan tydeliggjøres ytterligere i forhold til bruk av sosiale medier som facebook, twitter, youtube, etc. Adgangen til å innskrenke pasienters forbindelse med omverdenen forutsetter at det stilles krav til at innskrenkningene må stå i rimelig forhold til hva som er nødvendig for å ivareta sikkerheten.

6.4 Krav om politiattest for personell

NSF er i utgangspunktet positiv til bruk av vandelsattest. Det vises i denne sammenheng til innføringen av lov hjemmel for krav om vandelsattest for de som tar sykepleierutdanningen. Dette er imidlertid ett inngangsvilkår for å ta utdanningen som sykepleier. I motsetning til det krav som skisseres i høringsnotatet er dagens ordning rettet mot overtredelse av bestemte straffebud som er ansett å gjøre vedkommende uegnet som sykepleier. Det vises i denne sammenheng til Forskrift om opptak til høyere utdanning § 6-4. Gjennom utdanningen evalueres studentene flere ganger og hvor studenten ikke har de ønskede faglige og personlige egenskapene får dette konsekvenser for muligheten til å fullføre studiet. Hvorvidt et krav om vandelsattest etter studiet er et egnet virkemiddel for ytterligere sortering er ikke nærmere begrunnet, og synes tvilsomt.

Høringsnotatet er heller ikke spesifikk på hvilke lovovertridelser som anses relevant i vurderingen. NSF kan ikke se at det er naturlig at enhver lovovertridelse som vil fremkomme av en ordinær vandelsattest skal kunne tillegges vekt ved ansettelse i nevnte institusjoner. Utgangspunktet må her som ellers, være at når straffen er avtjent må forholdet anses opp og avgjort. Unntakene fra dette utgangspunkt må begrunnes særskilt. Dersom man likevel velger å

innføre et krav om vandelsattest må det klargjøres nærmere hvilke straffebestemmelser man anser diskvalifiserende for arbeidet.

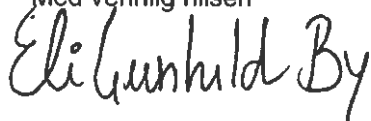
NSF kan ikke akseptere at innføring av vandelsattest skal gripe inn i etablerte og fungerende arbeidsforhold. NSF forutsetter at innføring av et krav om vandelsattest som skissert er ment å gjelde fremtidige ansettelses. Tiltaket vil kunne innebære at enkelte yrkesutøvere i praksis forhindres fra å bytte jobb innenfor denne delen av helsevesenet, noe som kan ha negative konsekvenser både for den enkelte og arbeidsgiver. Etter NSF sitt syn vil den kontroll av vandel som allerede eksisterer i stor grad dekke de hensyn som begrunner forslaget. Av denne grunn bør andre og mer målrettede tiltak vurderes dersom det skal innføres ytterligere krav til dokumentasjon av vandel for sykepleiergruppen.

7. Særlige sikkerhetsbestemmelser i enhet for særlig høy sikkerhetsnivå

NSF støtter at det åpnes for etablering av en enhet med særlig høyt sikkerhetsnivå innenfor de regionale sikkerhetsavdelingene, og at det innenfor en slik enhet gjelder særlige regler om sikkerhetsnivå.

Her er det mange års relevant erfaring fra RSA Dikemark. Skjermingsenheten i 3. etasje har i perioder vært forbeholdt en og en pasient med særskilte behov for meget høy sikkerhet. Erfaringer fra ansatte som har jobbet her vil kunne være viktig.

Med vennlig hilsen

Eli Gunhild Bye
Forbundsleder

Jarle Grunstad
Konstituert Fagsjef